

Олійник О.О.,

к.е.н., доцент

Національний університет водного господарства

та природокористування,

м. Рівне, Україна

ОЦІНЮВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ З УКРАЇНИ

Міжнародна мобільність забезпечує циркуляцію знань, навичок та ідей у всьому світі, а інтелектуальна міграція у глобальній науково-дослідницькій системі передбачає слідування вченими та фахівцями за найкращою наукою, найбільшими ресурсами та найпрогресивнішими технологіями. Таким чином, міграція в наукових та професійних сферах значною мірою відбувається з периферії до центру світової системи науки, досліджень та інновацій [1]. Залучення та підтримка дослідників і науковців, які здатні генерувати знання та впроваджувати інновації, є запорукою успіху на шляху до підвищення продуктивності та забезпечення глобальної конкурентоспроможності. З цієї причини інноваційно-орієнтовані країни інтенсивно конкурують за залучення найкращих учених і дослідників, виділяючи значні ресурси на формування сприятливого економічного та професійного середовища для інтелектуальних мігрантів.

Сучасна міжнародна інтелектуальна міграція умовно складається з двох частин: від висококваліфікованих фахівців, які мігрують з однієї розвиненої країни в іншу (переважно в межах Європи), і з спеціалістів, які виїжджають з країн Азії, Африки, Латинської Америки та Східної Європи. Країни, що розвиваються (до цієї групи можна віднести і Україну), в результаті «відтоку мізків» мають суттєві проблеми на внутрішньому ринку праці через брак кадрів вищої та середньої кваліфікації [2].

Індикатор «Втеча людей і відтік «мізків»» в Індексі крижкості держав дозволяє кількісно оцінити рівень «відтоку мізків» з країни [3], оскільки характеризує економічні наслідки переміщення людей (з економічних чи політичних причин) і наслідки, які це може мати для розвитку країни. Значення та тенденції даного індикатора для України дозволяють позиціонувати її як країну-донора інтелектуальних мігрантів для зарубіжних країн.

З-поміж інших чинників, які здійснюють суттєвий вплив на виявлену тенденцію, варто виокремити невпевненість висококваліфікованих працівників у своєму професійному майбутньому на теренах рідної країни.

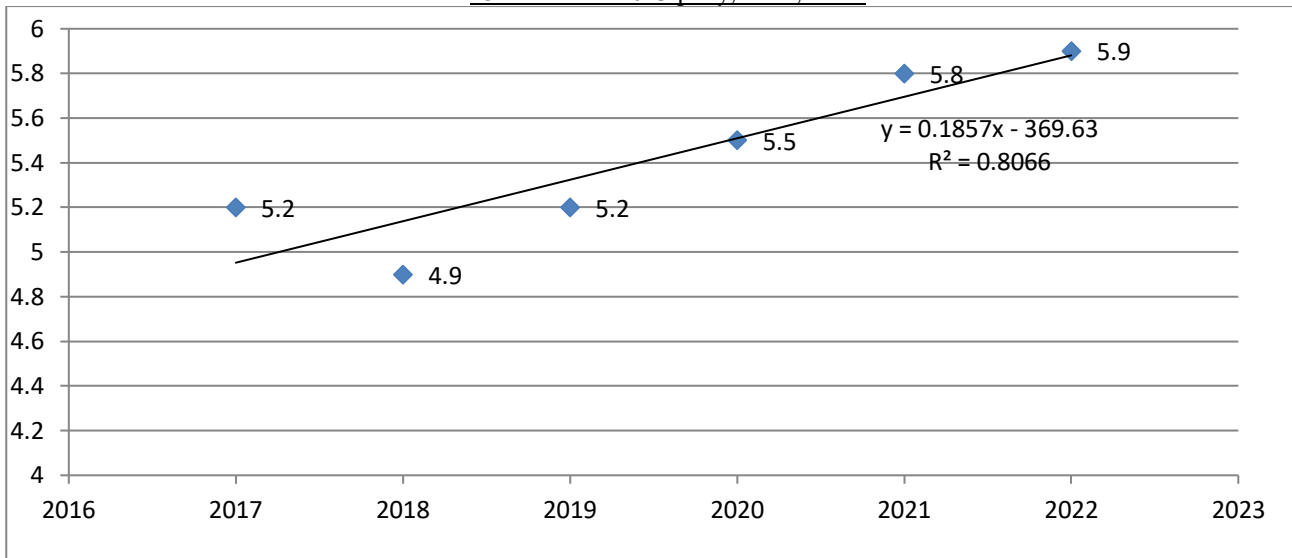

Рис. 1. Значення індикатора «Втеча людей і відтік «мізків»» України в Індексі крихкості держав, оцінка

Джерело: складено за даними [3].

Переїзд за кордон з метою працевлаштування може надати працівникам інтелектуальної сфери більш широкі можливості для кар'єрного розвитку, такі як доступ до нових знань, технологій та інновацій, співпраця з визнаними у світі фахівцями та науковцями, доступ до міжнародних джерел фінансування.

Список використаних джерел:

1. Delicado, A. (2019). 'Pulled' or 'Pushed'? the emigration of Portuguese scientists. In *New and old routes of Portuguese emigration* (pp. 137-153). Springer, Cham.
2. Parkhomenko N. Problems of intellectual migration of Ukraine. *Ukrainian studies*, 2014. № 17. 37-39.
3. E3: Human Flight and Brain Drain. URL: <https://fragilestatesindex.org/indicators/e3/> (дата звернення: 01.03.2023)

*Онопрієнко Д.О., аспірант
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна*

РОЛЬ І МІСЦЕ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

До визначення сутності економічного потенціалу підприємства серед науковців існують різні підходи: ресурсний, виробничий, стратегічний, ринковий, комплексний ресурсно-виробничо-стратегічний, процесний, структурний тощо. Варто зазначити, що сучасне трактування сутності потенціалу підприємства